

Med barken Ida til Australien

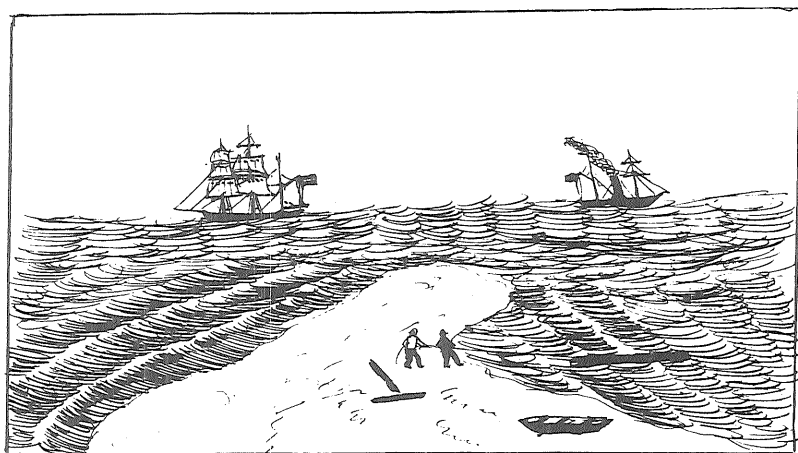
Som gave fra ægteparret Eriksen i Virum har Handels- og Søfartsmuseet modtaget et anonymt manuskript, en lille notesbog, hvis omslag og dermed også sidste beskrevne side er bortkommet. Skildringen er rigt illustreret med små tuschtegninger og beretter om barkskibet »Ida«s særdeles dramatiske rejse fra København til Sydney i Australien 1871-72. Fremstillingen er karakteristisk for et barn eller helt ungt menneske, død og ulykke registreres med samme uengagerede omhu som helt dagligdags hændelser. Sproget er brokker af de voksnes snak holdt sammen af jordnære ræsonnementer. Vi må nøjes med at gætte os til forfatterens identitet. Hvilket barn er med på en sådan rejse uden at deltage i det daglige arbejde, men har adgang til pæn og papir og magter at skrive en sammenhængende beretning. Og så kalder det unge menneske familiært rederen for Petersen. Der kan vel kun være tale om kaptajnens søn eller datter. En anden mulighed er, at et skrivekyndigt barn har nedskrevet beretningen efter en voksens fortælling. Skibets fører var P.M. Boesen i Dragør. Barkskibet var bygget i Aabenraa 1853. Det blev i 1865 købt af P.M. Boesen, der i 1869 solgte det til storrederen Oscar Petersen i Kastrup. Efter skibets hjemkomst fra en langfart, hvor man havde gennemgået næsten alle søfartslivets tænkelige trængsler, blev bark »Ida« solgt til Sverige.

Afreisen

I Kjøbenhavn laae der mange Skibe, blandt disse var der ogsaa en nylig bygget og udrikket smuk Bark. Ombord paa denne havde alle Folk meget travlt, der var en Løben frem og tilbage. Ankrene blev lettede, kun et Par Trodser holdt det fast med Landet.

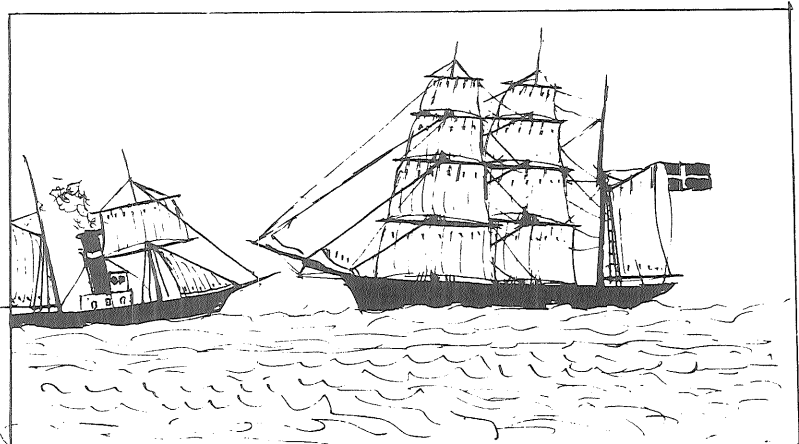
Omsider kom ogsaa Kaptainen derpaa, ledsaget af sin Kone, for at sige ham hendes sidste Level, thi Skibet skulle nemlig seile til Australien. Dagen iforveien var der kommen hele Læs med Proviant til den lange Reise. Kaptainen gik ombord og nu herskede der stor Travlhed.

Matroserne stege op ad Vanterne for at gjøre Seilene klare, nu bleve Trodserne gjorde løs. Styrmanden gik til Roret, og nu begyndte Skibet at seile fra Land.

IDA *skagen Nordspis*

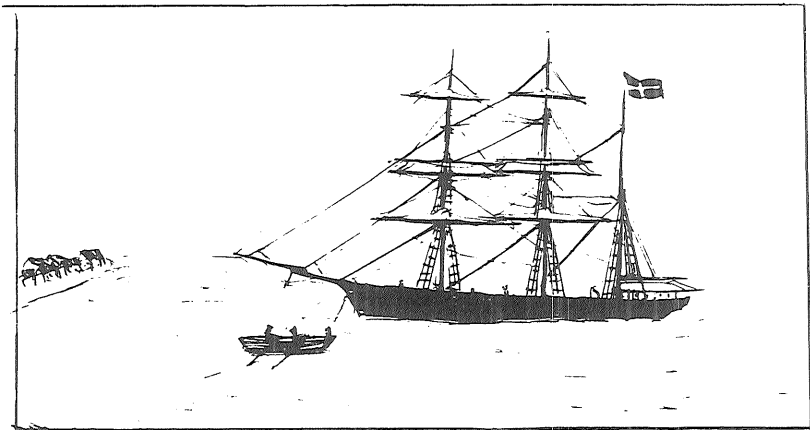
Ida passerer Skagen. Drawing: The »Ida« passes Skagen.

IDA *salutterer med en Damper i Nordsøen*

Ida salutterer med en Damper i Nordsøen. Drawing: The »Ida« exchanges salutes with a steamer in the North Sea.

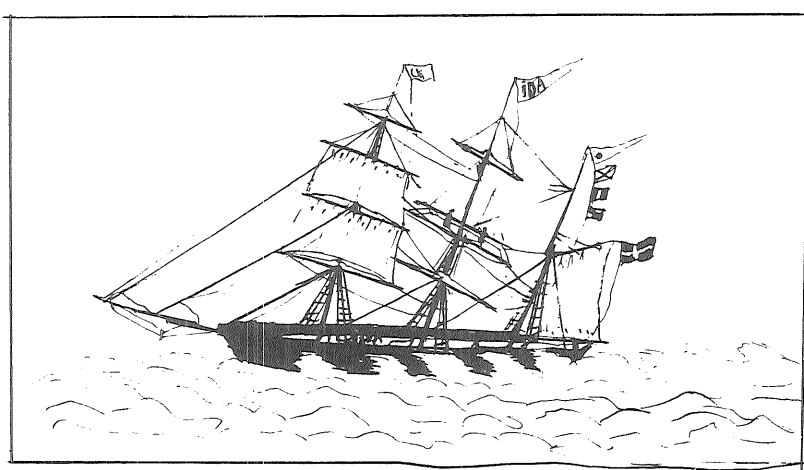
Derpaa bleve et Par Kanoner ladede og man hørte 3 Skud. Paa Landet og paa Skibet raabte man hura. Vinden var gunstig, og snart var Skibet ude af Syne. Efter en Uges Forløb havde de allerede passeret Skagen, da begyndte de stormfulde Dage. Skibet seilede forbi, og snart efter var det i Nordsøen, omsider var hele Danmark ude af Sigte. Da det var midt i Nordsøen, bemærkede man i Frastand et Skib, da de kom det nærmere, var det en Damper fra Kiøbenhavn, som kom fra England. Kaptainen derpaa var en bekiendt af Petersen. Damperen lagde tæt om ved Barken, og Kaptainen ønskede Petersen en lykkelig Reise, og denne bad ham igien at bringe hilsen til familien i hjemmet. For at holde stille halede vi vore Seil bak og Damperen stoppede. Kort efter stak de begge i Søen og saluterede gensidig, det varede ikke længe før den var helt ude af Syne. Efter seks Dages fart, passerede de Dover, hvor de kastede Anker, snart efter blev en Baad sat ned i Vandet, derpaa stege Kaptainen og nogle

IDA ligger for Anker i Kanalens uden for Dover.

Ida ligger for Anker i Kanalen uden for Dover. *Drawing: Lying at anchor in the English Channel off Dover.*

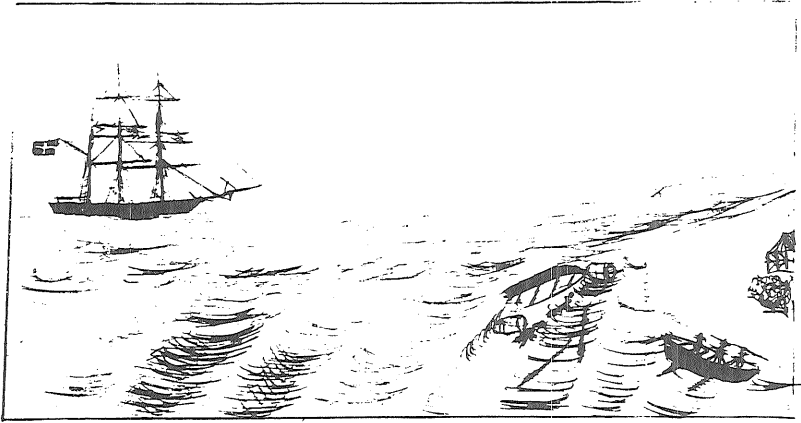
Matroser ned i den for at roe ind til Dover, hvor Kaptainen havde noget at udrette. Henimod Aften kom de igien tilbage. Derpaa gik de til Køis, men om Morgenen blev Ankrene lettede og Seilene hissede op, saa seilede de igien, efter 5 Dages Forløb vare de kommen igiennem Kanalen. Nu havde de naaet det Atlantiske Ocean.

IDA i den atlantiske Ocean.

Ida i den atlantiske Ocean. *Drawing: In the Atlantic Ocean.*

De første Dage vare saa nogenlunde, men paa den tredje Dag trak et Uveir op, Søerne kom væltende imod Skibet, de kastede det paa Siden. Matroserne maatte tiltops for at slaa Reb i Seilene. Tømmermanden kom i hast op af Lasten og meldte, at Skibet havde faaet en Læk. Alle Mand til Pumperne, raabte Kaptainen og han selv hjalp ogsaa. Tømmermanden skulle stoppe Lækken. De maatte kaste en del af Lasten overbord samt lette Skibet. Dette Uveir varede i 3 Dage, og den fjerde var Veiret mildt, efter en heldig Seilads af fire Uger løb Skibet de Cana-

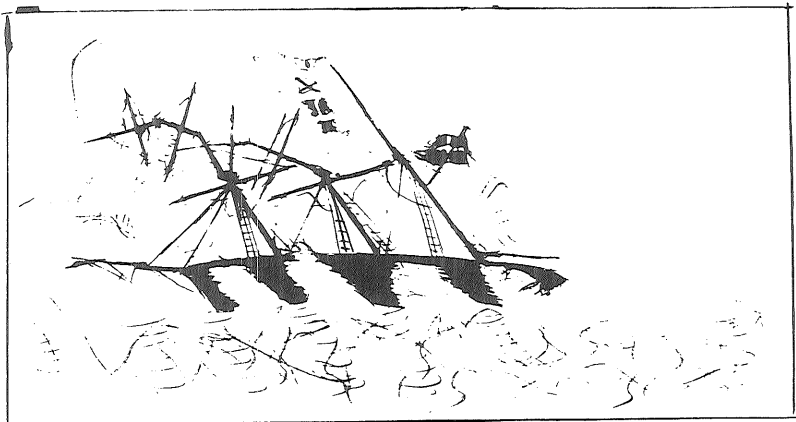
IDA løbende de canariske Øer om for at hente Vand ombord.

Ida løbende de canariske Øer om for at hente Vand ombord. *Drawing: Calling at the Canary Islands to fetch water on board.*

riske Øer an for at faa noget Vand ombord, thi ellers havde de ikke nok for den forestaaende lange Reise. De firede alle Seil ned og kastede Anker. Derpaa blev atter en Baad firet ned og Vandfadene blev tagne med i den, derefter sprang to Matroser ned og satte fra Skibet og roede imod Landet.

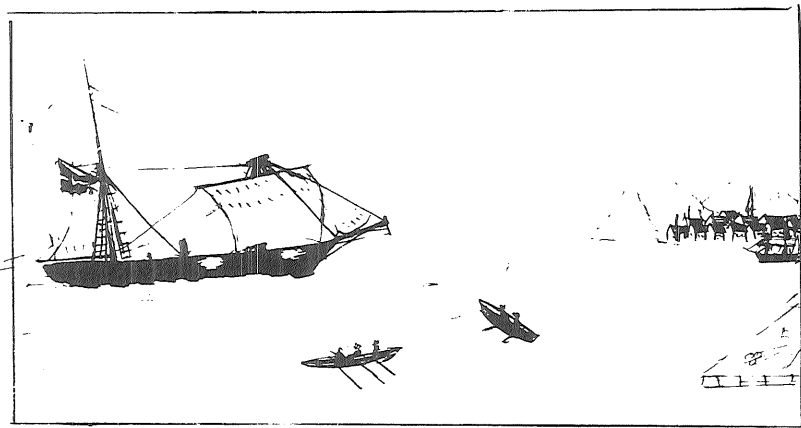
Det blæste temmelig stærkt, men Vand maatte de have. Da Baaden var tæt ved Land kæntrede den, Folkene bleve frelste af en Baad fra Øerne, men Vandfadene og Baaden gik tilbunds.

Med denne Baad blev Vandfadene og den anden Baad tagne op. Derpaa bleve de begge udtømte og Matroserne fortsatte deres Vei til Land. Der fik de Fadene snart fyldte med Vand og efter at Matroserne havde set dem rundt paa Øen, roede de igien ud til Skibet. Derpaa bleve Ankrene lettede og Skibet fortsatte sin Kours. Veiret var heldigt i nogen Tid, men snart begyndte det at blive daarligere, og den mørke Himmel syntes ikke at betyde noget godt. Paa Skibet var man forberedt paa en Storm og Kaptainen såvelsom Folkene gjorde i enhver hense-

IDA lider havari ved Cap of good hope

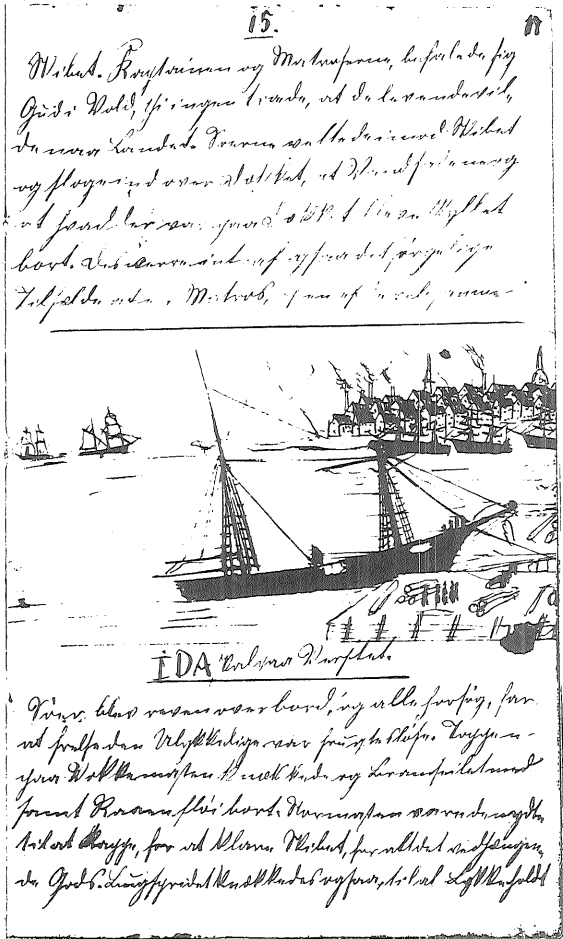
Ida lider Havari ved Cap of good Hope. Drawing: Damaged by the storm at the Cape of Good Hope.

IDA løber ind i havnen ved Singapore

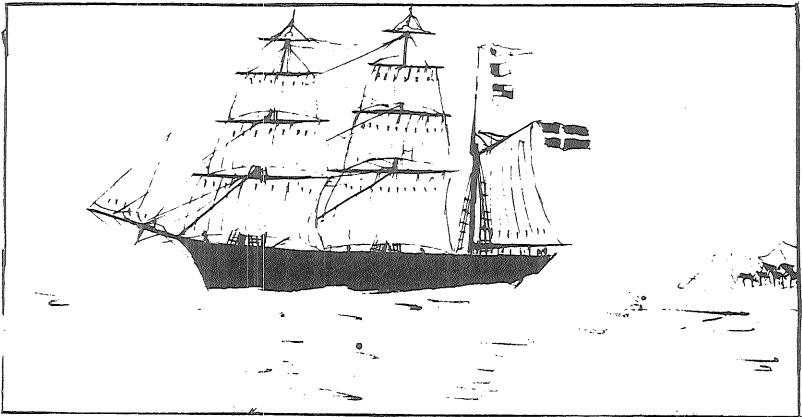
Ida løber ind i Havnen ved Singapore. Drawing: Sailing into the harbour at Singapore.

ende deres Pligt, alle Seilene vare velbeslaede og i spent Forventning imødegik alle Matroser Orkanens Udbrud. Himlen blev sortere og sortere. Med et giennemskar et Lyn Luften, paa dette afløste det ene Lyn det andet. Nu brød Orkanen løs, den kastede Skibet foran sig som en Boldt. For Styrmanden som stod tilroers var det umuligt at styre Skibet. Kaptainen og Ma-

Ida skal paa Værftet. Drawing: The »Ida« has to go to the repair yard.

troserne befalede sig Gud i Vold thi ingen troede at de levende ville naa Landet. Søerne væltede imod Skibet og sloge ind over Dækket at Vandfadene og alt hvad der vare paa Dækket bleve skyllet bort. Desværre indtraf ogsaa det sørgelige Tilfælde at en Matros af en af de voldsomme Søer blev reven overbord og alle Forsøg for at frelse den ulykkelige var frugtesløse. Toppen paa Fokkemasten knækkede og Bramseilet med samt Raen fløi bort. Stormasten vare de nydte til at kappe for at klare Skibet for alt det vedhængende Gods. Bogsprydet knækkedes ogsaa,

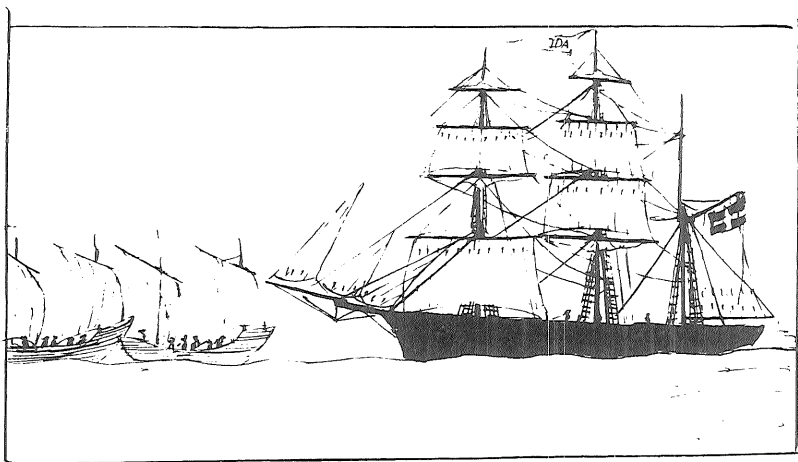

IDA Afsire fra Singapore til Sydney

Ida - Afreise fra Singapore til Sydney. *Drawing: Leaving Singapore bound for Sydney.*

til al Lykke holdt Masten næsten sig dog. Denne Orkan varede næsten i en Dag. Henimod Aften begyndte den at lægge sig og ved Midnatstid var det blikstille. Nu var der igien Nød paa Færde, thi uden Vind var det umuligt at komme videre. Denne Vindstille vedholdt i tre Dage. Med Skræk tænkte man paa, at naar det skulde vedvare i længere Tid at Provianten da næppe ville slaa til. Kaptainen befalede, at Folkene skulle sættes paa

halv Ration, ligeledes gjorde også Vandmangelen sig følelig. Paa fjerde Dag luftede det lidt mere, men Skibet gik kun langsomt, thi det blev kun drevet af Fokken, Kliveren og Mesanen, det var alle Seil de kunde sætte til. I denne Tilstand seilede Skibet en hel Maaned, førend det kunde naa en Havn ei heller mødte de et andet Skib. Omsider naaede de Singapore, hvor Barken nødvendigviis maatte repareres, dermed gik 2 Maaned, som efter at Kaptainen saavel som Folkene havde seet alt hvad der var at see i Byen og indtaget deres Ladning paany og

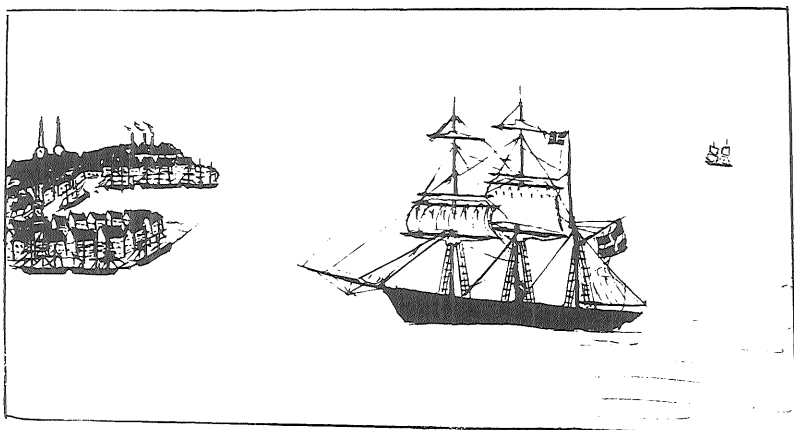
IDA i de kinesiske Farvande.

Ida i de chinesiske Farvande. *Drawing: In Chinese waters.*

forsynet Skibet saavel som sig selv med alt nødvendigt, fortsattes Reisen atter til deres Bestemmelsessted imøde, det traf sig at Veiret var meget heldigt. Da Skibet kom i de chinesiske Farvande, saa de nogle chinesiske Jounger komme imod dem. De troede først at de kom for at selge noget til dem, som Chineserne saa ofte gjøre, naar der sejler fremmede Skibe forbi, men da de

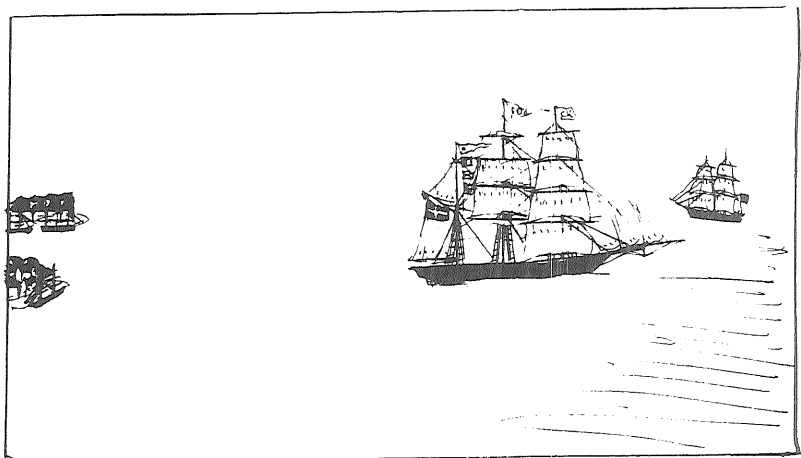
saa at Baaden var stærk bemanded, og at de nærmede sig Skibet og gjorde Miner til at entre det, befalede Kaptainen Folkene at gribe til Vaaben, idet han selv med en Revolver i hver Haand stillede sig i Spidsen for dem og skød den første ned, som be- traadte Skibet. Han rev et par af de andre med sig ned i Faldet, som druknede.

Da Chineserne mærkede, at de gjorde Modstand og at samme kunde blive temmelig alvorlig, vendte de skyndsomst om igien, derpaa fortsatte Skibet uforstyrret sin Vei. Efter en heldig Sei- lads havde de næsten naaet deres Bestemmelsessted, da en Dag henimod Aften en pludselig uigiennemtrængelig Taage sæn- kede sig over dem og de uheldigvis i samme Øieblik stødte paa en Sandbanke. Da de mærkede det første ubetydelige Stød, lyk- kedes det dem at faa Skibet over Stævn og saaledes undslap denne Fare. Paa grund af Taagen, lod Kaptainen kaste Anker og ventede taalmodig til Taagen hævede sig og efter nogle Dages heldig Fart, løb de for en frisk Brise og deiligt Solskin ind i Sydneys Havn og Matroserne hilsede med Glæde Land og følte sig lykkelige efter de overvundne Farer.

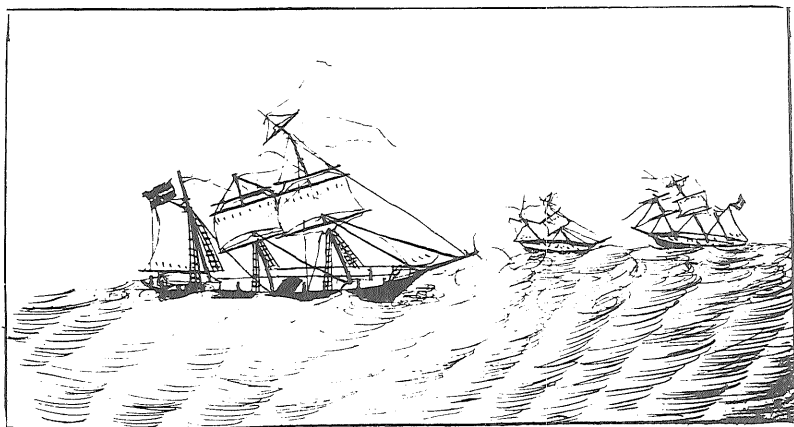
IDA Ankomst til Australien.

Ida - Ankomst til Australien. Drawing: Arrival in Australia.

IDA Afrejsen fra Sydney til Danmark.

Ida - Afrejse fra Sydney til Danmark. Drawing: Departure from Sydney bound for Denmark.

IDA. Østersøen den 13. November 1872.

Ida i Østersøen den 13. November 1872. Drawing: The »Ida« in the Baltic on November 13th 1872.

23
 Gjennemskrift

Efter et par Maaneders Ophold
 i Sydney, hvor de fik Proviant
 ombord og ny Ladning, styredes Coursen atter hjemefter.
 I Førstningen blæste der en frisk Brise, for hvilken Ida hurtig
 løb fremefter. Allerede efter 14 Dages Forløb var Singapore
 i Sigte, men denne Gang løb vi ikke ind i dets Havn. Ogsaa Ceylon
 kom hurtig tilsyn. Da Drikkevandet allerede var bleven
 brugt, kom denne Gang løb vi
 ikke ind i dets Havn. Efter Ceylon
 kom hurtig tilsyn; der Drikkevandet
 allerede var bleven brugt, lod vi borte
 en forløb og se ind i dets Havn
 5 Meind iland. Efter nu lang
 Tid forløb kom denne Gang med
 usvækket Fug, og først der var nedkom
 men, med kun 4 Meind, der der
 nu var borte og usvækket
 Fødselsomt og i det Sydens

Hjemreisen

Efter et par Maaneders Ophold i Sydney, hvor de fik Proviant ombord og ny Ladning, styredes Coursen atter hjemefter.

I Førstningen blæste der en frisk Brise, for hvilken Ida hurtigt løb fremefter. Allerede efter 14 Dages Forløb var Singapore i Sigte, men denne Gang løb vi ikke ind i dets Havn. Ogsaa Ceylon kom hurtig tilsyn. Da Drikkevandet allerede var bleven

knap lod vi Ankrene falde og sendte en Baad med 5 Mand iland. Efter en lang Tids Forløb kom denne tilbage med uforrettet Sag og hvad der var endnu værre, med kun 4 Mand, da den ene var bortkommet og vistnok sønderrevet af vilde Dyr, da man ved.....(beretningen slutter brat her, da sidste side mangler).

To Australia with the »Ida«

Summary

The Maritime Museum has received a present, an anonymous manuscript consisting of a little notebook whose cover and last written page are missing. The description is richly illustrated with small Indian ink drawings and tells about the extremely dramatic journey of the bark called »Ida« from Copenhagen to Sydney, Australia in 1871-72. All sorts of calamities mark the voyage: boat capsizing, hurricanes, damaged ship, attacks by Chinese pirates, a man overboard, and another man eaten by wild animals upon landing on a tropical island. The portrayal is characteristic of a child or a very young person.

Death and disaster are registered with the same sense of precision and detachment as trivial everyday events. The language consists of snatches of the adults' conversation bound together by down-to-earth arguments. We can only guess at the author's identity. What child can be on such a journey without participating in the daily work of the ship, yet have access to pen and paper and be capable of writing a coherent account. What is more, the young person refers to the shipowner familiarly as Petersen. The captain's son or daughter must surely be the only possibility, unless a child who has been taught to write has written down the story as told by an adult. The ship's captain was J.M. Boesen of Dragør. The bark was built in Aabenraa in 1853. In 1865 it was bought by P.M. Boesen who sold it in 1869 to shipping magnate Oscar Petersen in Kastrup. After the ship's return from a long voyage, during which it had met with almost every catastrophe that maritime life could offer, the bark »Ida« was sold to Sweden.